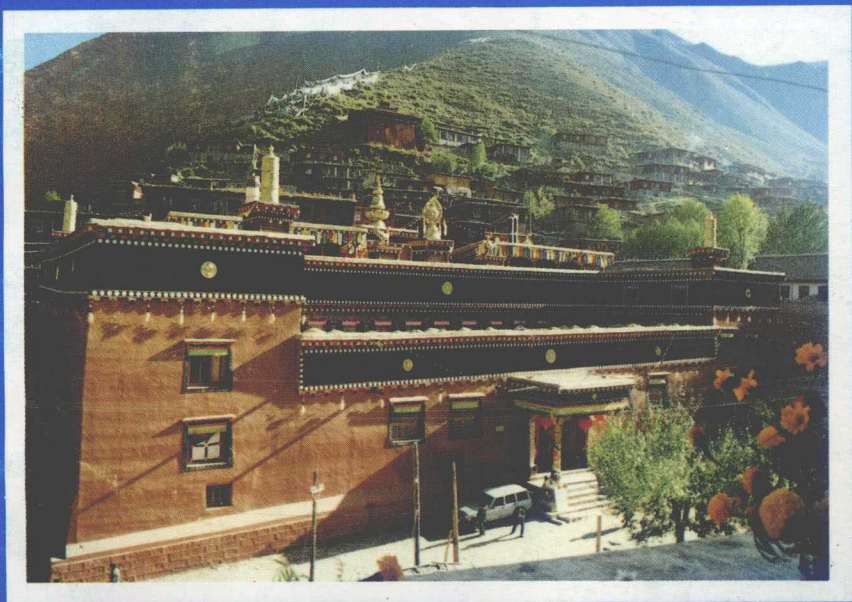

德格文史

政协德格县文史资料委员会编

འགྲོག་པའི་བརྒྱུན་རམ་

དེང་དུས་འཛམ་གླིང་གི་མཐུན་པའི་སྐྱེས་རམ་.....
 ཡངས་པའི་མཁའ་དབང་གྲུག་གིས་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་.....
 གནང་བ་དང་འབྲེལ། མདོ་སྨད་ཡུལ་དུ་བཅིངས་འཁྱོལ་མ་
 གཏོང་སྟོན་དབང་ལྷགས་ཆེ་ལ། དེང་སྐབས་ཟླ་དགེ
 དཔལ་ཡུལ། སེར་ལུལ། འདན་ཁོག་འཛོམས་འཕྲུགས་
 རྒྱུ་ཁོངས་ལྷ་ཡིས་ཁོངས་བདག་དུ་འཛིན་ཞིང་དབང་བཞུར་
 བྱས་པའི་ཟླ་དགེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ནི། སྐག་མར་སྤྱི་ལོ་
 ༤༡༧ལོར་བོད་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅོན་སྐམ་པོའི་ནང་སྟོན་མགར་སྟོང་
 བཅོན་ཡུལ་བབྱང་ཞེས་པ་ལས་ཆད་དེ། ༡༧༥༡ལོའི་.....
 ༣༥ཆོས་༡༧ཉིན་ཟླ་དགེ་རྒྱུད་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དབུ་.....
 བཞེས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལྷགས་བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་
 བྱུང་དབང་ཅ་མེད་སོང་བའི་བར་ལོ་ངོ་ཆིག་སྟོང་སྐམ་བརྒྱུ་ལྷག་
 འཁོར་བའི་རིང་། ཟླ་དགེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རབས་ལྷ་བརྒྱ་
 ང་གཉིས་དང་། རྒྱལ་རབས་ཉེར་གསུམ། བློ་རབས་བརྒྱ་
 བཞི་བཅས་ཐེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་གནང་བར།

ཟླ་དགེ་ནི་བོད་གྱི་རིག་གནས་ཐད་བྱས་རྗེས་མི་ཉུང་བ་
 བཞག་མཁན་ཞིག་རེད་འདྲག ཟླ་དགེ་རྒྱུད་ཆབ་སྲིད་ལྟེན་

མོལ་ཁང་ནས་བཟུ་ཐྱིག་བྱས་པའི་མདོ་ཁམས་ཕྱེད་གེ་ཚས་རྒྱལ་
 ཆེན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལ་རྒྱས་དངུལ་དཀར་མེ་ལོང་། ཞེས་སྟོན་
 བྱུང་ཕྱེད་གེའི་རྒྱལ་རབས་འདི་ནི། དེ་སྐར་ཕྱེད་གེའི་ལ་རྒྱས་
 གྱིས་པའི་ནང་ནས་རྒྱས་ཤོས་དང་ཞལ་གསལ་ཤོས་ཞིག་རེད་
 འདུག་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་འབྲེལ། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་དང་
 རིག་གནས་ཀྱི་ལ་རྒྱས་ནི། མེས་རྒྱལ་ཤེས་རིག་ལོར་བུའི་བང་
 མདོད་ནང་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་
 ཡོང་བར་ཆང་མས་དོ་སྤྲང་བྱེད་དགོས། །

ཡངས་སྤྱིང་རྟོ་རྗེས།

༡༩༩༥ལོའི་ཟླ་༡༠པའི་ཆོས་༡༠ཉིན་ལའོ།

དཀར་ཆག

མདོ་ཁམས་ས་སྤྱོད་མེད་གེ་ཆས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་རབས་
དབྱལ་དཀར་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་བཞེད་དང་ཚུལ་པར་དམ་བཅའ། 1

ལེ་ཆན་དང་པོ། མེད་གེ་གང་དུ་ཆགས་པའི་ས་ཆ་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། ས་གཤིས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས། 2

ལེ་ཆན་གཉིས་པ། མེད་གེའི་རྒྱལ་རབས་མ་ཟུང་བའི་
ཐོན་དུ་ཡུལ་འདིར་མེད་པོན་སྤྲུལ་ཡིས་བདག་གིར་བཟུང་བའི་སྒོར།
..... 5

ལེ་ཆན་གསུམ་པ། མེད་གེའི་རྒྱལ་རབས་དངོས་བཤད་
པ་ལ་ནང་གསེས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་རྟེ།

དང་པོ། མེད་གེའི་གདུང་རབས་དང་རྒྱལ་རབས་རིམ་
ཟུང་གི་ལོ་རྒྱུས། 17

གཉིས་པ། གཞི་རིམ་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྤྱི་གསལ་དང་།
བྱིམ་རྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པ། ཐེམ་དུད་དང་མི་གངས། བྱང་སྒོན་
གསལ་ཅན་འགའ་ཡི་ལོ་རྒྱུས། 99

གསུམ་པ། ཆོས་སྤྱི་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཆབ་སྤྱིད་ལམ་
བྱུགས་སྒོར། 126

བཞི་བ།	དཔལ་འབྱོར་དང་ཁལ་ཁུ་ལག་སྒྲིང་།	133
ལྔ་བ།	དམག་དོན་སྒྲིག་སྒྲིལ་དང་དམག་འབྲུག་བྱང་ རིམ་སྒྲིང་།	140
དྲུག་བ།	ཁྱིམ་སྒྲིལ་ལམ་ལུགས་སྒྲིང་།	147
བདུན་བ།	རིག་གནས་སྒྲིང་།	150
བརྒྱད་བ།	ཡུལ་སྒྲིལ་གོམས་གཤིས་སྒྲིང་།	156
ལེ་ཆན་བཞི་བ།	ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དང་། རྩེ་ དགེའི་རྒྱལ་ས་རྩུན་འབྲུབ་སྤྱིང་དང་དབྱུང་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས། དགོན་རྩེ་ཁག་གི་མཆན་ཐོ་བཅས།	167
ལེ་ཆན་ལྔ་བ།	ཞར་བྱང་བྱ་གོད་སྟོབས་ལྡན་དང་དེའི་ ཁྱིམ་རྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ།	185
	དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་སྒྲིང་།	204
	མཇུག་བྱང་།	206

ཐོག་མ་མེད་ནས་འབྲལ་མ་མྱོང་ན་ཡང་། །
 ཐོག་མ་མེད་ནས་མངལ་མ་མྱོང་བ་ཡི། །
 རང་རིག་དོན་གྱི་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེས། །
 ཆེ་འདིར་རང་ཞལ་མངོན་སུམ་སྟོན་པར་མཛོད། །
 ལུས་ཉིན་རེ་ཡི་སྒྲུབས་གནས་སུ་ལའང་ཡོད། །
 འདི་ཕྱི་གཏན་གྱི་སྒྲུབས་གནས་བྱེད་ལས་མེད། །
 གང་ལ་མཐར་ཐུག་སྒྲུབས་ཀྱི་མཐུ་མངའ་བ། །
 རིན་ཆེན་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་གྲུས་ཐུག་འཆལ། །
 སངོར་ནས་ཐེབས་བཞུན་འཛིན་མཆོག་རྣམས་དང་། །
 ས་དབྱུང་ཞིང་འདིའི་དབུ་སྒྲ་ཁག་ལྷ་སོགས། །
 ས་དབང་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།
 ས་འདི་མ་ཞིག་བར་དུ་ཐུགས་རྗེས་སྦྱངས། །
 ཆེ་རབས་གཏན་གྱི་བདེ་ཐབས་འདམ་མཁས་ཤིང་། །
 གནས་སྐབས་འབྲལ་གྱི་བདེ་ཐབས་ཀྱང་མ་འདོར། །
 ཡབ་མེས་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་པར་བྱོན་རྣམས་ལ། །
 བྱི་མིག་བལྟས་པས་ལན་བརྒྱར་བཤུགས་པར་འོས། །
 ཆོས་རྒྱལ་གོང་མས་རི་ལྟར་བྱས་པའི་རབས། །
 ས་འདིར་སྐྱེས་པའི་མི་རབས་རྗེས་མ་ཡི། །
 འདིན་བྱེད་ན་བའི་བདུད་ཅིའི་གསོས་ཉིད་དུ། །
 ལོ་རྒྱས་གཏམ་གྱི་རྒྱལ་རྩ་འདི་ན་བརྟུང་། །
 ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་སྐབས་བྱེས་ཤིང་། ས་སྦྱང་ནི་

དག་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་རབས་འཆད་པ་ལ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

[illegible]

ཡོད་མེད་མ་ཤེས།

ས་གཤིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི། སྤྱིར་འཛམ་གླིང་གི་ནང་ལ་
གངས་ཅན་པོད་ཀྱི་ཆགས་ཡུལ་འདི་ནི། ས་ཆ་ཁ་མཐོ་བས་ས་
གནི་གཙང་ཞིང་། བཤམ་རྒྱུ་དྲངས་པ། འབབ་ཆུ་གཙང་
ཞིང་དྲངས་པ། རི་བྱག་ནགས་ཚལ་གངས་རི་སྤང་སྤྲོང་ས།
མཚོ་དང་མཚོའུ། རེའུ་གསེང་སོགས་ནམ་པ་སྣ་ཚོགས་པས་
ཁྱབ་པ། ཚི་བཅུད་མེ་ཉོག་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་སྤྲས་པ།
སྤྱིད་ཆལ་མ་བསྐྱུན་རང་སྤྱབ་ཉལ་བྱ་ཡོད་ལ། དེའི་ཡུལ་གྱི་བྱེ་
བྱག་མདོ་ཁམས་སྡེ་དགེའི་ས་ཆ་ནི། གཙོ་ཆེར་ནགས་རི་སྤྲག་
པོ་དང་ཡུལ། སྤང་རྒྱན་སོགས་མེ་ཉོག་གི་རིགས་དབྱིབས་
དང་ཁ་དྲོག་སྣ་ཚོགས་པས་སྤྲས་པའི་སྤང་སྤྲོང་ས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཡོད།
ནང་གསེས་ཐིལ་རྒྱུད་རྒྱུད་སྤྲོད་སྤྲོད། ཤར་དུ་སྤོན་ཤོད།
གཏེར་རྒྱུང་། འཛིང་ཁོག་སོགས། རྩོར་དཔལ་ཡུལ། ས་
དམར། སྒ་རྩེ། ས་རན། དཔེ་ལར་ཉིན་གྱི་སོགས།
རྒྱབ་སྤྱོགས་སུ་རི་མདའ། ཡེ་རབ། གོ་འཛོ། འཛོ་མདའ།
རྩི་སོག་སོགས། བྱང་དུ་འདན་ཁོག་ བཤམ་མདོ་སོགས་
ཞིང་པའི་ས་ཁུལ་ཡིན་ཞིང་། ས་གནི་ཁད་དམར་ལ། ནགས་
རི་དང་། སྤང་སྤྲོང་ས། བྱག་རི་སོགས་ཀྱིས་གནི་རྒྱ་ཆེ་བར་
བབྱང་། ཞིང་པའི་ས་ཁུལ་དེ་དག་དུ་ནས། ཤོ་སྤོན་མ།
བྱ་པོ་སོགས་འབྲུ་རིགས། ཡུངས་མ། ལ་སྤྱག་ ཞོག་ཁོག་
པད་ཆལ་སོགས་སྤོ་ཆལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སོན་སྤངས་བཟང་པོ་ཡོད།

4

ཞིང་པའི་ས་ཁུལ་ཁག་སོགས་ས་གཞི་ཁད་དམའ་སར་དགུན་དུས་
 ཟླ་བ་གཅིག་གཉིས་ཙམ་རིང་ཚུ་འབྲུག་རོམ་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཁ་བ་
 འབབ། འབྲོག་ཁུལ་དུ་ཟླ་བ་གཉིས་གསུམ་ཙམ་རིང་འབབ་ཚུ་
 འབྲུག་དུ་འཁུར་ཞིང་། ཁ་ཆར་བྱ་ཡུག་འཛུབ་པ་སོགས་སྐབས་
 འགར་གང་ངར་ཆེ་བས་ལྷགས་སྒྲིབས་སུ་བགས་གོས་གྲོན་དགོས་
 པ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡུལ་དེར་སྒྲིས་པའི་མི་རྒམས་གང་ངར་ལ་
 ཞེད་སྐར་མེད། དཔྱིད་དང་དབྱར་སྟོན་སོགས་ཆར་ཚུ་ཁོད་
 སྟོམས་ཤིང་། སྐབས་སྐབས་སུ་རི་མགུལ་རྒམས་ཚུ་འཛིན་
 དཀར་པོའི་གོས་གྲོན་ཞིང་། སྐབས་འགར་འཇའ་སྒྲིན་ཁ་དོག་
 ལྷ་ཚོགས་པ་བཟླ་བ་ཡོད་དོ།

ལེ་ཆུན་གཉིས་པ། རྩེ་དགེའི་རྒྱལ་རབས་མ་
 བྱུང་བའི་སྟོན་དུ་ཡུལ་འདིར་རྩེ་དཔོན་སུ་
 ཡིས་བདག་གིར་བབྱུང་བའི་སྐྱོར་ལ། །

སྐབས་འདིར་ཕྱི་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་རྒྱལ་དང་།
 བང་བརྩུད་གྱི་སེམས་ཅན་བྱང་རྒྱལ་སོགས་བརྗོད་པར་འོས་ཀྱང་།
 མཁས་དབང་སྤམ་རྒམས་གྱིས་འདོད་རྒྱལ་སྤྲ་ཚོགས་གྱི་སྟོན་ས་
 ཡིག་ཆ་མང་དུ་བྱུང་བས་དེར་ཞིབ་འཇུག་ཕྱིད་རྒྱལ་ས་འདིར་

དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆས་ཅན་སྟེ་བ་མ་སྟོབས། གངས་ཅན་
 བོད་ཀྱི་མིའི་འགྲོ་བ་ནི། འཛམ་གླིང་ན་མིའི་འགྲོ་བ་སྟོན་མར་
 ཆགས་པ་དང་དུས་མཚུངས་ཡིན་པར་སྤྱོད། དེ་ནི་གནའ་
 རབས་ཀྱི་རྗེས་ལྷན་དོན་དང་འདོན་བཞིན་པ་འདི་དག་ལས་ཆོད་
 དཔག་བྱེད་སྟབས། འཛམ་གླིང་ན་མི་རིགས་དཀར་པོ་དང་།
 སེར་པོ། བཀ་པོ་སྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་བོད་མིའི་འགྲོ་བ་ནི།
 མི་རིགས་སེར་པོའི་ཁོངས་སུ་བསྟུ། གངས་ཅན་བོད་ལའང་
 བྱང་གསེས་མིའུ་གཙུང་བྱུག་དང་། དུས་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་
 སྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་མདོ་ཁམས་སྡེ་དགའི་སྟགས་འདི་ནི་སྟག་
 པོ་སྤོང་གི་དུས་རྒྱུད་གཙོ་ཆེར་ཡིན། མདོ་ཁམས་འདིར་སྡོམ་
 ལྷན་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟགས་པ་ལས་དབལ་ལྷན་ལས་ཆད་པ་
 ཡིན་ཚུལ་མདོ་སྟད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད། དེར་དུས་བརྟགས་
 ཤིང་དབྱེད་ན། སྡེ་དགའི་དཀར་མཛེས། ཉག་རོང་། གོ་
 བཀ་རི་ཆབ། རྩེ་རྒྱ་སྤྱིང་ཆང་སྟགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་མི་
 རྣམས་བྱད་དབྱིབས་དང་སྐད་གཤིས་མཚུངས། དེའང་བསྐལ་
 པ་ལ་སྟོན་དུ་ཕྱེ་ཆོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱང་ཆན་རེ་བདག་གིར་བཟུང་
 སྐབས། ལྷན་སྟགས་འདི་གཙོ་ཆེར་འཕྲོག་སྡེ་ལྟ་བུ་སྟུང་ལ་
 བརྟེན་བཅས་ཏེ་གནས་སྟེང་པ་ཞིག་ཡིན་སྟེ། དེ་ནས་ཞང་
 རྒྱང་གི་རྒྱལ་པོ་བྱི་མེར་གསེར་གྱི་བྱ་དུ་ཅན་སྟགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་
 ཞང་རྒྱང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། སྐབས་དེར་ཞང་རྒྱང་སྟོ་
 ལྷན་བར་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་ལ། ད་ལྟའི་སྟད་མངའ་

རིས་ལ་དྲུག་ས་དང་བཅས་པར་ཞང་ཁྱང་ཕྱགས་དང་། དབུས་
གཙང་གི་ཚྭ་གས་ལ་ཞང་ཁྱང་བར། མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ལ་
ཞང་ཁྱང་སྒོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱི་མཐོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་ཐོན་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་སུ་གསལ་བར་བཤད།

དེ་ནས་མི་རབས་བདུན་ཅུ་ན་ཐོད་རྗེ་གཉའ་ཁྱི་བཙན་
པོ་བྱང་། འདི་ལོ་གནས་ཉེན་སྡེ་བའི་སྟོན་པའི་འདས་ལོ་སུམ་
བརྒྱ་དང་བདུན་པ་ཤིང་བྱི་ལོ། སྤྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་ལོ་(༡༩༧)པ་
ཡིན། དེ་ནས་ཞང་ཁྱང་གི་སྟོན་པ་ཕྱགས་བཅུ་དེ། དབུས་
གཙང་པལ་ཆེར་ཐོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་སྐབས།
སྟོན་མངའ་རིས་ཚྭ་གས་ཞང་ཁྱང་དང་། སྤང་མདོ་ཁམས་
ཚྭ་གས་རྣམས་པ་ཆོ་སོ་སོས་བཟུང་སྐབས། རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་
ལ་དབུན་ན་ཏུང་ཏུན་(东汉)རྒྱལ་རབས་དང་དུས་མཚུངས།
ཡུལ་འདིར་པེ་ལོན་རྒྱལ་ཁབ་(白兰国)བཅ་ཐོད་ཡིག་རྟིང་
པར་བ་ཡི་ལང་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆབ་མདོ། སྤྱི་རྒྱུ་མ་ཆུ་
སྟོན་སྟངས། གསེར་བར། དཀར་མཛེས་དང་ཉག་རོང་བྱེད་
ལན་དབང་བཟུར་བྱེད་མཁན་ཞིག་བྱང་འདུག་པ་དེའི་ཁོངས་
གཏོགས་ཡིན་པར་ཆོད་དཔོག་བྱེད།

དེ་ནས་ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཙན་སྐམ་པོའི་སྤྱི་དུས་སུ་
ཐོད་ཡངས་རྫོགས་གཅིག་གྱུར་ཅུ་མ་བཅུ་རྒྱ་ནག་
འཇང་ཡུལ། ཡི་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་ཀྱི་ས་ཆ་མང་པོ་བདག་
གིར་བཟུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཐོད་ཡིག་རྟིང་ཁག་ལས་གསལ་དོན་

བཞིན་ ཡུལ་ འདིར་ བོད་ ཆེན་ བོའི་ རྒྱལ་ ཁོངས་ སུ་ གཉོགས།
 དེའི་ རྩ་ཆོགས་ ཞེས་ པར་ འདོད་ བ། རྒྱ་ནག་གི་ རྩ་ཆོགས་ ཐང་
 ཡིག་རྟེང་མར། གིན་ཀོན་གྱི་ཁྱིམ་བརྒྱད་ (貞觀八年) (ལྷི་
 རྩ་༤༩༩) པར། བཅན་པོ་ཁྱི་སྤྱོད་བཅན་གྱིས་ཐོག་མར་པོ་ཉ་
 བ་མངགས་ཏེ་སྤྱོད་ཡུལ། ཁྱི་སྤྱོད་བཅན་པོ་རྒྱུད་དུ་ནས་རྒྱལ་
 སར་འཁོད། རྟེང་དཔའ་ཞིང་སྤྱོད་མཛེངས། ཁྱིམ་མཆོས་གྱི་
 རྒྱལ་ཁབ་ཞང་ཁྱུང་དང་། འཛང་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་དཔའ་དུ་
 བསྐྱུས་ཞེས་པས། དུས་སྐབས་དེ་ཙམ་ན་ཡིན་ཅིང་། སྐབས་
 དེར་རྒྱ་ནག་བས་ཁམས་སྤོགས་འདིའི་སྤྱི་མིང་ལ་འཛང་ཡུལ་ཞེས་
 འབོད་སྤོལ་བྱུང་འདུག

དེ་ནས་རྒྱ་ནག་ཐང་ཡིག་གསར་མ་ལྟར་ན། རྩོམ་ཁྲིང་
 ཁྱི་ལོ་གཉིས་པ་ (会昌二年) ལྷི་ལོ་༩༩ལོར་སྤྱོད་དར་མ་
 བཞོངས་རྒྱལ་དང་། བོད་གྱི་ཐེ་མཁའ་རྒྱ་མཆོའི་འདས་ལོ་གཉིས་
 བརྒྱ་གྲགས་པ་ཐེ་སྟག་ (༩༠༤) ལོར་མཁའ་པའི་དགའ་སྟོན་
 སྤོགས་ལོ་རྒྱལ་འགའ་ལས་ལྟ་ལྟུང་དཔལ་རྣོད་གྱིས་སྤྱོད་དར་མ་
 བཞོངས་པར་བཤད། གང་ལྟར་ཡང་ཁྱི་དར་མ་ལྟ་དུ་མ་བཅན་
 བཞོངས་ནས། དེའི་སྤོགས་གཉིས་རྒྱལ་ས་མ་འཆམས་ནས་ཡུན་
 རིང་དུ་ནང་འཁྲུགས་བྱས། མཐར་ཐོད་འབངས་ཡོངས་སུ་
 འབངས་གྱེན་ལོག་བྱུང་ནས་བོད་རྒྱལ་སིལ་བྱུང་འཁོར་སྐབས་གྱི་
 སྤྱི་ཕྱི་ཙམ་ནས་ཡུལ་འདི་མདོ་ཁམས་སྤྱིང་ཁྱི་གོང་འོག་བར་
 གསུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་བྱུང་བ་ལས་སྤྱིང་ཁྱི་བར་མའི་ཁོངས་སུ་

གཏོགས་ཚུལ་འཇམ་མགོན་ཀོང་མུལ་སློ་ཤོས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་
 གསུངས། དེ་ནས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་སྐབས་ཅམ་ན་སྤྱང་རྩེ་གི་
 སར་རྒུལ་པོ་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་བའི་གནས་གཞི་ལྟེ་བ་ས་ཆ་འདི་
 རྩུགས་སུ་ཡིན་ཀྱང་། བབས་སྤྱང་ཕོན་ཆེར་དེར་སང་འཇམ་
 སྤྱང་ན་གྲགས་པ་འདི་བཞིན་བྱུང་བ་ལས། རེ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་
 ཡོངས་གྲགས་རྣམས་སུ་ཐར་ཐོར་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་སྐབས་ཀྱིས།
 འགའ་ཤས་ཀྱིས་སྤྱང་ཡིག་འདི་ལོ་རྒྱས་ཐོག་དངོས་སུ་བྱུང་མ་
 རྩུང་བའི་ལྟ་སྤྱང་ལྟ་བུར་བཅིས་འདུག་ནའང་། རེ་རྒྱས་ཀྱི་
 ཡིག་རྩིང་ཁག་དང་། དེར་སྐབས་རིག་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་
 དངོས་སུ་ཡོད་པ། རེ་རྒྱས་ཀྱི་རྩེས་ཤུལ་སོགས་ནས་དངོས་སུ་
 བྱུང་ཚུང་བའི་ར་སྟོད་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བམ་རུ་
 ལས། རྒྱངས་ཀྱི་ཐུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཆུབ་འདྲེ་བཀོལ་གྱི་རྣམ་
 ཐར་ལས་སྤྱང་རྩེ་གི་སར་དང་མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱས་
 མང་དུ་བྱུང་བ་དང་། ཡེལ་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོལ་འབྲེད།
 ཁམས་ཡེལ་པ་ཐུབ་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་བཅེགས་པ་ཞེས། རྩོ་ཡེལ་པ་
 ཐུག་དང་། བྱུང་ཉ་ན་ཆག་བཏབ་མཁན་དེའི་རྣམ་ཐར་དུ།
 སྤྱང་རྩེ་རྣམས་ཀྱིས་བླ་མར་བཀུར་ནས་ས་ཆོག་མང་པོ་ཤུལ་བའི་
 ལོ་རྒྱས་ཡོད་པ་དང་། ཐག་དཔོན་པའི་མདོ་སྟོད་ཆོས་འབྱུང་
 དུ། དེ་ཡང་སྟོན་མ་འགྲམ་སྟོད་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱང་རྩེ་གི་
 སར་རྒུལ་པོས་དབང་བསྐྱར། དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྱུངས་ལོ་རྩུགས་ཀྱི་
 དང་ཆུ་སྐུལ་ལ་འདོད་མཁན་གཉིས་སྤང་བ་གང་ཡིན་ཡང་རབ་

10

ལྷག་ཏུ་ཕྱུལ་བ་ད་ལྷ་གར་ཡོད་ཅད་མ་ཆོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་
 བྱང་ན་ནར་སྒྲིང་གི་པ་འབྲུམ་སྒྲིང་ཅུའི་ནང་ཆོན་དཔོན་རྒྱུང་
 རྒྱང་དུའི་འབྲུམ་དངོས་སྒྲིང་མཐོང་བར། དེ་དག་གི་དགར་ཆག་
 དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་ཏུ་རྒྱང་ལགས་ཞེས་སོགས་དང་རྒྱུང་
 པ་རྣམས་ཀྱིས། ཞ་ལྷ་དགར་ལོ་ལ་སྒྲིང་གི་ཆོད་པོ་པ་པ་ཐེང་བ་
 དང་། བདུད་ལྷ་བཅན་ལ་བདུད་ལ་རྒྱུང་འཁོད་པ་ལྷ་ཕུའི་
 མིང་ཡང་མི་འདྲ་བ་སོགས་གསུངས་འདུག་པ་དང་། མི་ཏུ་
 པའ་ཆེན་གྱི་རང་རྣམ་དུའང་། ཆ་ཅད་ཤོན་གྱི་ཉེ་སྒྲིང་ཆེ་
 མདའ་ཞེས་པར་དེར་སྐབས་གི་སར་ལྷ་ཁང་ཡོད་པ་དེར་གི་སར་
 འབྲུངས་ལྷལ་ངོས་འཛིན་གནང་འདུག་པ་དང་། སྒྲིང་ཆོད་
 ལྷལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་བག་བཤད་སོགས་སྒྲིང་། གི་སར་མཆོད་ལ་
 རྒྱ་ཆ་ཞལ་དགར་ནས་དེར་གི་དུས་བར་མི་རབས་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་
 མིང་བགར་རྒྱ་ཡོད་འདུག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས། གཞན་ཡང་
 ལྷག་ལྷང་སངས་རྒྱུས་དཔོན་ཁམས་ཚོགས་ཐེབས་སྐབས་རྟོར་
 སྒྲིང་འབྲུགས་པའི་སྒྲིང་རྣམ་ཐར་ལས་འབྲུང་བ་དང་།
 ཀུ་ཐོག་པ་དབུ་ཡོད་ཡེ་ཤེས་འབྲུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས་འཁྱོ་མགོན་
 ཆོས་འཕགས་རྒྱ་ནག་ཐེབས་སྐབས་རྟོར་སྒྲིང་གཡལ་འབྱེད་དང་
 ཁེལ་བས་བྱང་ལམ་བརྒྱད་ཐེབས་མ་བྱུང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པར་
 བཤད་པ་འདི་གཉིས་མཚུངས་ཀྱང་། ཤོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་
 གི་སར་འདས་ནས་མི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་སོང་བས་གི་སར་སྐབས་
 གྱི་རྟོར་སྒྲིང་གཡལ་འབྱེད་དེ་མིན་པ་སྒྲིང་གི་རྒྱལ་རྒྱུད་གྱི་མ་

ནམས་དང་ཡང་སྐུ་འཁྲུགས་པ་ཡིན་པ་དཔྱད། རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་རྒྱུ་གི་སར་ཡར་(ཤེས་པའི་དཔེ་རྒྱུ་ས་མིང་དང་དུས་ཚོད་སྤྱི་ཐོག་འདི་རང་ལ་རྒྱུ་ཐུབ་པ་ཡོད་འདུག་པ་མ་ཆད། རྒྱའི་མཁས་པ་མིན་མིན་རྒྱུ་གིས་མིས་པའི་དཔེ་རྒྱུ་ལོ་༡༠༧༥ནས་༡༠༧༧ལོ་བར་རྒྱ་པོད་གཞིས་ལ་ན་གུ་སྤྱི་ཐོག་སྐུ་དམག་འཁྲུགས་ཐུང་ཆེ། དེའི་དུས་སུ་རྒྱའི་དམག་དཔོན་ཚོའི་ཆར་ཐེར་བས་སྤྲེལ་བའི་མཁས་པར་བོད་མི་ཁྱི་དུག་ཅམ་བསད། དམག་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱང་དམག་དེ་རང་ལ་སྤྱོད་སྤོལ་ཞེས་འཁོད་པར་གཞིགས་ན། སྐབས་དེར་དཔུས་གཙང་སྤྱི་ཐོག་མིན་དེས་པས་གི་སར་རྒྱ་ལ་པོར་ཆོད་དཔག་ཅིང།

གེ་སར་རྒྱལ་པོ་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོག་ས་ནི། མདོ་
 མཛད་ཆོས་འབྲུང་དུ་རབ་བྱུང་དང་པོ་ཆོག་ས་ཁ་མའི་ཆུ་རྒྱལ་།
 (༡༧༩) དང་ཆོག་ས་ཀྱི་(ཁྱི་ལོ་༡༠༠༠) ལོར་འབྲུངས་པར་
 འདོད་མཁན་གཉིས་ཡོད་གསུངས། རྒྱ་ཡི་ལོ་རྒྱལ་གེ་སར་ཨར་
 (口角 廝 口) དང་ཆོ་བརྒྱན་ན་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་རྩྭ་
 (༡༠༩༤) ལོར་ཡིན་དགོས། བརྒྱད་ལོ་ཆོས་རྒྱིང་མའི་ཆོས་
 འབྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་རྩྭ་(༡༠༩) ལོར་འབྲུངས་
 པར་གསུངས། རྒྱ་ཆའི་ཆོད་རྒྱུས་ལྟར་ལྷུ་འདྲི་བཞོལ་གྱི་
 ལྷུང་བརྒྱན་བཞིན་དུང་ལོ་ལྷུ་བརྒྱད་དུ་བཞུགས་པ་ཆོ་ཉན་
 ཞབས་རྒྱུད་གིས་ཆོད་དཔག་ས་གནང་། གཞན་དུ་དུང་ལོ་ལྷུ་
 གཉིས་བཞུགས་པར་བཤད།